

Životopis

Prof. RNDr. Milan Hejný, CSc. sa narodil 23. mája 1936 v Turčianskom Svätom Martine, kde navštevoval prvú a druhú triedu ľudovej školy. Tretiu triedu tu už nedokončil, pretože vypuklo Slovenské národné povstanie. Jeho rodina sa presťahovala do Banskej Bystrice, kde jeho matka, pani Naďa Hejná, pôsobila ako hlásateľka Slobodného slovenského vysielateľa a otec, Vít Hejný, bol dôstojníkom povstaleckej armády. Po potlačení Povstania sa rodina skrývala v horách v obci Magurka. Po skončení vojny sa rodina presťahovala do Prahy, kde Milan Hejný absolvoval štvrtú a piatu triedu ľudovej školy a nastúpil do prímy anglického gymnázia na Charvátovej ulici. Po februári 1948 sa rodina sťahuje späť do Martina, kde nastupuje do triedy meštianskej školy, ktorá zodpovedá dnešnej šiestej triede základnej školy. Milan Hejný maturuje na jedenásťročnej strednej škole v roku 1954, kde ho matematiku učil stredoškolský profesor Jozef Filip, ktorý výrazne prehĺbil jeho záujem o tento predmet pomocou problémových úloh.

V rokoch 1954-1959 študuje odbor geometria na Matematicko-fyzikálnej fakulte Karlovej Univerzity v Prahe. Zo svojich učiteľov najviac spomína na osobnosti docenta Karla Havlíčka (geometria) a profesora Vladimíra Kořínka (algebra). V poslednom piatom ročníku štúdia stretáva budúceho matematika Petra Vopěnku. V roku 1959 absolvuje vojenskú službu v Bratislave-Petržalke (protiletická obrana) a zároveň nastupuje ako asistent na polovičný úväzok na Strojnú fakultu Českého vysokého učení technického v Prahe. V roku 1960 sa ožení so svojou manželkou Evou (rodenou Brzoňovou). V roku 1961 sa im narodí dcéra Zuzana a mladomanželia bytový problém v Prahe riešia odchodom do Žiliny na Slovensko. Preto v roku 1962 nastupuje na Vysokú školu dopravnú do Žiliny, kde pôsobil na Katedre matematiky. Súčasne nastupuje do vedeckej prípravy u profesora Michala Haranta. Z dôvodu dlhodobej choroby asistenta Michala Grajciara, je oslovený docentom Miličom Syptákom, vedúcim Katedry geometrie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, aby vyučoval namiesto neho. Na tejto katedre pôsobí v rokoch 1964 – 1984. V roku 1980 katedra prechádza na vznikajúcu Matematicko-fyzikálnu fakultu Univerzity Komenského. Tu aj dokončuje kandidátsku prácu pod vedením svojho vedúceho katedry.

Témou jeho kandidátskej práce bola priamková geometria v trojrozmernom projektívnom priestore. Odborne spolupracuje s členmi Brnenského seminára z diferenciálnej geometrie. Dizertačnú prácu obhájil v roku 1966 na Brnenskej univerzite a v tom istom roku sa habilituje na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave v odbore matematika.

Roku 1965 založil v Bratislave seminár z diferenciálnej geometrie, ktorého koncepciu pomáhali tvoriť profesor Alois Švec a najmä profesor Oldřich Kowalski z Prahy. V seminári od jeho začiatku pracovali študenti, z ktorých sa stali viacerí významní matematici Miloš Božek, Rudolf Fiby, Peter Kaprálik, Ján Mikunda, Július Sokol, Marián Sokolík, Štefan Solčan a Jozef Šramo. Po normalizačných kádrových previerkach v roku 1972 seminár postupne zaniká a profesor Hejný sa preorientováva na vyučovanie matematiky na druhom stupni základnej školy. V tom čase sa venuje svojmu synovi Miškovi a so svojím otcom konzultuje spôsob, ako ho má učiť matematiku. Zažíva negatívnu skúsenosť s jeho učiteľkou matematiky, ktorá ho neoprávnene hodnotí päťkou. Jeho otec Vít Hejný mu navrhne, aby svojho syna Miška do jeho základnej školy šiel učiť priamo on. Tak u profesora Milana Hejného vzniká profesionálny záujem o didaktiku matematiky. Preto aj v rokoch 1975 až 1979 učí profesor Hejný jednu triedu (od 5. po 8. ročník) na ZŠ Košická v Bratislave a v rokoch 1984 až 1989 jednu triedu (od 3. po 8. ročník) na ďalšej bratislavskej základnej škole – ZŠ Hočiminova. Vyústenie práce s deťmi, ako aj práce v seminári z didaktiky matematiky, ktorý bol pravidelne organizovaný na týchto základných školách, je vysokoškolská učebnica Teória vyučovania matematiky II, ktorá vychádza roku 1988 (druhé vydanie 1989). Tento seminár totiž navštevovali aj spoluautori tejto učebnice Peter Bero, Juraj Vantuch a ďalší.

Až do roku 1989 pôsobil ako docent na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1990-1991 pôsobí 10 mesiacov ako hosťujúci profesor na Concordia University v Montreale, Kanada a ďalších 5 mesiacov na Central Michigan University v Mount Pleasant, USA. Od roku 1991 pôsobí na Pedagogickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe, kde je v roku 1993 inaugurovaný na profesora. Bol školiteľom 8 doktorandov a prednášal počas svojho dlhého pedagogického pôsobenia viac ako 1000 študentom – budúcim učiteľom.

Pôsobil ako člen redakčnej rady významného časopisu *Educational Studies in Mathematics* ako aj redakčnej rady knižnej série *Mathematics Teacher Education* vydavateľstva Kluwer. Prednášal na významných

medzinárodných konferenciách ako PME (*Psychology of Mathematics Education*), CERME (*Conference of European Society for Research in Mathematics Education*) a SEMT (*International Symposium in Elementary Mathematics Teaching*).

Miesta pôsobenia

- Strojní fakulta ČVUT Praha 1959 – 1962, odborný asistent
- Vysoká škola dopravy a spojov Žilina, 1962 – 1964, odborný asistent
- Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, 1964 – 1966, odborný asistent
- Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, 1966 – 1980, docent
- Matematicko-fyzikálna fakulta UK, Bratislava, 1980 – 1989, docent
- ZŠ Košická, Bratislava, 1975 – 1979, učiteľ matematiky
- ZŠ Hočiminova, Bratislava, 1984 – 1989, učiteľ matematiky
- Concordia University v Montreale, Kanada (10 mesiacov) a Central Michigan University v Mount Pleasant, USA (5 mesiacov), 1990 – 1991, hosťujúci profesor
- Pedagogická fakulta UK, Praha, 1991 – , profesor
- Bol školiteľom 8 doktorandov.

Poďakovanie: Katarína Žilková a Edita Partová ďakujú profesorovi Milanovi Hejnému za poskytnutie rozhovoru.

Literatúra:

1. Kvasz, L. : Prof. RNDr. Milan Hejný, CSc. – sedemdesiatročný. In: 38. konferencia slovenských matematikov. Žilina, Edis, 2006, s. 55-57. ISBN 80-8070-612-3
2. Prof. RNDr. Milan Hejný, CSc. Dostupné online: <https://www.h-mat.cz/prof-milan-hejny>
3. Galéria modulu Matematika na 1. a 2. stupni ZŠ. Dostupné online: <http://math.ku.sk/data/projekt2/galerie/galeriamzs.pdf>
4. Z histórie Katedry geometrie FMFI. Dostupné online: <https://flurry.dg.fmph.uniba.sk/webog/sk/historia>